

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

34. Amplificatio criminis inusitati. 6. Verr. n. 67. 68. 69. Per adiuncta & figura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

lifer, declarauit in Parmensium calamitate. Quot optimos viros honestissimisque homines, maxime cum auctoritate huius ordinis, populi R. dignitate coniunctos, crudelissimis exemplis interemit prodigium illud & portentum L. Antonius in igne quod omnium hominum, vel, si etiam Diij oderint, quos oportet, omnium Deorum? Refugit animus P. C. ea que formidat dicere, quae L. Antonius in Parmensium liberis, & coniugibus effecerit; quas enim turpitudines Antonij libenter subierunt, easdem per vim letantur alijs se intulisse. Sed vis calamitosa est, quam illis intulerunt, libido flagitiosa, qua Antoniorum oblita est vita. Est igitur quisquam, qui hostes appellare non audeat, quorum scelere crudelitatem Carthagensium victam esse fateantur? qua enim in vrbe tam immanis Annibal capta, quam in Parma surrepta Antonius? nisi fortiter huius coloniae, & ceterarum, in quas eodem est animo, non est hostis Antonius putandus. Si verò coloniarum & municipiorum sine ulla debitatione hostis est, quid tandem huius censetis vrbs, quam ille ad expiandas egestates latrocinij sui, concupiuit, quam iam pridem metator & callidus decempea sua saxa diuiserat? Recordamini, per Deos immortales P. C. quid hoc biduo timerimus à domesticis hostibus rumoribus improbilissimis dissipatis; Quis liberos, quis coniugem aspiciere poterat sine fetu? quis domum? quis tecta? quis laem familiarem? Iam aut foedissimam mortem omnes, aut miserabilem fugam cogitabant. Haec à quibus timebantur, eos hostes appellare dubitamus? grauius, si quis attulerit, nomen libenter assentiar, hoc vulgari contentus vix sum, leuiore non vtor.

Amplificatio criminis iniustitiae: 6. Verr. n.
67. 68. 69.

Per adiuncta, & varias figuras.
CAPVT XXXIV.

LEx maximo conuentu Syracusis in foro, (ne quis forte me in crimine obscuro versari, atque asserere aliquid suspitione hominum arbitretur.) In foro, inquam, Syracusis stans, Deos hominesque contestans, clamare coepit, candelabrum factum è gemmis, quod in Capitolium missurus esset, quod in

templo clarissimo, populo R. monumentum suae societatis amicitiaeque esse voluisset, id sibi Catum Verrem abstulisse; de ceteris operibus, ex auro, & gemmis, quae sua penes illum essent, se non laborare: hoc sibi eripi miserum esse & indignum. Id etsi antea iam mente & cogitatione sua, fratrisque sui, consecratum esset: tamen tum se in illo conuentu ciuium Romanorum dare, donare, dicere, consecrare Ioui optimo maximo, testemque ipsum Iouem suae voluntatis ac religionis adhibere. Quae vox! quae latera? quae vires huius vnus criminis querimoniam possint sustinere? Rex Antiochus, qui Romae ante oculos omnium nostrum biennium fere, comitatu regio, atque ornatu fuisset, is cum amicus, & socius populi Romani esset, amicissimo patre, auo, maioribus antiquissimis & clarissimis, opulentissimo, & maximo regno, praecipue provinciae populi Romani excubitus est. Quem admodum hoc accepturas nationes exterarum: Quem admodum huius tui facti famam in regna aliorum, atque in vltimas terras peruenturam putasti? Cum audierint à Praetore populi R. in provincia violatum Regem, spoliatum hospitem, eiectionem socium populi Ro. atque amicum. Nomen vestrum, populi que R. odio atque acerbitati, scitote, nationibus exteris, Iudices, futurum, si istius haec tanta iniuria impunita discesserit. Sic omnes arbitrantur, praesertim cum haec omnino fama de nostrorum hominum auaritia & cupiditate percrebuerit, non istius solius hoc esse facinus; sed eorum etiam qui approbarint. Multi Reges, multae liberae ciuitates, multi priuati opulenti, ac potentes habent profectò in animo Capitolium sic ornare, vt templi dignitas imperijque nostri nomen desiderat: qui si intellexerint, interuerso regali hoc dono, grauius vos tulisse: grata fore vobis, populoque R. sua studia, ac dona arbitrabuntur. Sin hoc vos in Rege, tam nobili, in re tam eximia, in iniuria tam acerba, neglexisse audierint; non erunt tam amentes, vt operam, curam, pecuniam impendant in casus quas vobis gratas fore non arbitrentur. Hoc loco Qu. Catule, te appello: loquor enim de tuo clarissimo pulcherrimoque monumento: non iudicis solum seueritatem in hoc crimine, sed propè inimici atque accusatoris vim suscipere debes; tuus est enim honos in illo templo; senatus populi que R. beneficio; tui nominis aeterna memoria simul cum templo illo consecratur. Tibi cura suscipien-

Et 3. da,

da, tibi hæc opera sumenda est, vt Capitolium quo modo magnificentius est restitutum, sic copiosius ornatum sit, quam fuit: vt illa flamma diuinitus extitisse videatur.

cladibus nostris mutata natura! Mater ignem visum filio negat, & mulier, quæ maritum quoque suum debilitata de siderat. Quis hoc de illa credat? filium non fiet, suaditus euerfa fulmen hoc gladiumque non lentit.

Amplificatio Miseriarum, per antitheta, acutisque & vellicantes sententias, stylo picto, & declamatorio.

Senex reuersus è captiuitate, deplorat filium insepultum, & cæca. n vxorem.

CAPVT XXXV.

L E X.

QVI in calamitate parentes deseruerit, insequitur ultus abijciatur. Qui habebat vxorem & filium captus a piratis scripsit domum de redemptione: Vxor, flendo oculos amisit; filius, renitente matre profectus, vicarijs manibus redemit patrem. Idem in vinculis decessit, abiectus in mare, & appulsus ad littus patrium est eiectus; vult illum sepelire pater, mater prohibet.

Quintil declam. 6. fol. 16 p. 2. Principium aptum & acutum. Nota gradationem artificiosissimam.

Quid enim passus sum tam leue, vt nõ comparatio mei, felices etiam aliorum miserias faciat? Graue est a piratis alligari, magis dicat hoc, qui sciat, quam citò capti moriantur. Alligatus sum, sed tamen magis queror, quòd solutus sum. Indigna est impietas in suos, quæ quanta versetur in hoc iudicio, videris. Sed mihi hoc quoque querendum est, quòd me & vxor nimium dilexit, & filius. Quid ergo patrem in rerum natura posse reperiri, quod orbitate acerbis videretur? Non contigit mihi, quod cæteris, miserimum filium efferre. Parum est, quòd iuueni, singularis exempli, causa mortis sui, & tam presiosa redemptus anima, senex odiosus morte filij mei vixit. Parum est, quòd mihi luctum meum fluctus nuntiarunt, & aliud agenti patri subito ad littus orbitas appulsa est, quòd miserimum iuuenem toto iactatum mari, etiam si me interpellasset, serò sepelirem, adhuc supremo prohibeor officio, & ne quid solarij contingat, perdo etiam matris misericordiam. Iniecit errantem corpori manum mollior, & diratus, & tempestate crudelior, atque vt accedat dolori meo cumulus, quæ hoc facit, vxor mea est. Ne quis tamen erret ignarus non est filij mei nouerca, sed mater, ò facinus! ò

Egregium ad.

Iam illa principalis ac maxima Deum dono concessa libertas, non hominum solum, sed ferarum, voluerunt, sensibus fixa & ingenua, primum spoliū fuit. Me iple perdidit, teneor venale mancipium, & cuius Romanus merces fio. & libertatem senex dedisco, & natus ingenuus venire opto. Minimum est, in fluctibus habitamus, hyberni nos ferunt venti, non statio, non sedes, non quies, sed quod malorum meorum maxima portio est, tam miseris sunt etiam domini mei, citò prætereunda est memoria, propter me vxori grauius, mihi propter filium. Transeo hirsutos hostium vultus, & immantium barbarorum feros si emitus, tantumque mihi quot die esse metuentium. quan. u. p. ai. cap. ius, audere pirata potuisset. Nihil est defidēto suorum grauius, timui ne quem ex meis viderem. Nihil tempestate minaciū, quotidie naufragium optauim: nam mortem, confitebor, senili inertia vna causa minus cupiebam, ne defunctum nemo sepeliret. Quam vestem relictam captiuo putas, nisi quæ præda non erat? quales epulas, cibis que præbent, qui ipsi rapto viuunt? Nam illa quidem satis digna quis dixerit? vnum carcerem, & in un datam sententia nauiculam, & impositum nuda trabe in quietum latus, reuinctas post tergum manus, alligatos, tanquam esset qua iugeremus pedes solæ in carcere tenebræ iuuabant.

sem pag. 19. eiusdem libri item exaggeratur egregie. Praclara amplifiatio miseriarum inter piratas captiuatū. Aristicis.

Nunc autem aliquot è Patribus amplificationes, χρυσῶν operis n; ὀνειν lubiungamus.

Amplificatio calamitosi status, per antitheta, & hypotyposin.

Describitur miseria pauperum, cum luxu diuitum comparata, ex D. Gregorio.

CAPVT XXXVI.

Αλλ' οἱ μὲν ὑπαιθροὶ ταλαπυρῆτοισιν, ἠμῶν δὲ οἰκήτοισι οἰκίας ὑπερδύμπτους, λιδοῖς πατρῷοις δίδουσι μένας, ἔχρυσά τε ἀργύρα τε καταπραΰσας, ἔψυφόν τε λεπτῆς δια-

Greg. Na. zianz in ora. 16. pag. 248. dicitur in dicit,